

In tien jaar tijd verdubbelde het aantal ingeschrev

Parthenais: tarwe

Een opmars als deze is opvallend voor een vleesras. In amper tien jaar tijd nam het aantal fokkoeien binnen het parthenais toe met meer dan de helft. In 2010 telde de fokveestapel ongeveer 38.000 stuks vrouwelijke fokdieren.

tekst **Annelies Debergh**

Op Belgische bodem is Sansonnet wellicht de bekendste parthenais tot nog toe. Zijn gebruik als kruisingsstier wekte enkele jaren geleden heel wat belangstelling. Hij heeft zijn sporen vooral als kruisingsstier verdiend, maar het ras parthenais kent inmiddels een forse opmars, zeker in Frankrijk, maar ook ver daarbuiten.

Diep verscholen in de Ardennen, in het Waalse Anloy, houdt vleesveehouder Jacky Martin zijn kudde met parthenaisvee. Hij is een van de weinige professionele parthenaisfokkers in België en is net terug van een week Frankrijk. 'Om fokdieren uit te zoeken', zegt hij vlug. Zijn eigen vleesveehouderij bestaat uit 120 kalvende parthenaiskoeien op een bedrijfsareaal van ongeveer 80 hectare.

De fokker vertelt gedreven en fanatiek over de fokkerij van parthenais. 'Omdat ik het bedrijf zo veel mogelijk alleen rondzet, heb ik een gemakkelijk vleesras gezocht dat vooral weinig extra arbeid vergt', legt Martin uit. Het vleesrijke skelet van de parthenais, veroorzaakt door het dikbilgen, trok hem aan en bracht hem bij het parthenaisras. 'Voordeel is dat bijna alle kalveren natuurlijk worden geboren. Het feit dat parthenais het dikbilgen combineert met zo veel mogelijk natuurlijk kalven heeft voor mijn fokkerij al snel de doorslag gegeven.'

Bijna honderd procent natuurlijke kalving

Ruim zestig procent van de kalvingen verloopt natuurlijk zonder hulp. Bij bijna dertig procent van de geboorten gaat het om begeleide kalvingen met soms lichte trekkraft, zeven procent verloopt moeilijk met zware trekkraft en nog eens drie procent van de geboorten mondt uit in een keizersnede. Voor een goed verloop van de geboorte is een breed en correct hellend bekken van belang.

Om zware geboorten te vermijden, is het ook belangrijk om stieren te gebruiken die voldoende lichte kalveren geven, zegt Jacky Martin. De gemiddelde afkalfleeftijd van de vaarzen ligt bovendien tussen de 32 en 36 maanden. 'Een goede conditie bij

en vaarzen en koeien in het parthenaisstamboek

kleurig ras in trek

de fokvaarzen en fokkoeien is al net zo belangrijk om geen geboorteproblemen te krijgen.'

Sinds hij met parthenais werkt, is mais bij Jacky Martin uit het rantsoen gebannen. De runderen kunnen goed omgaan met echt grove ruwvoerproducten. 'De dieren groeien goed op een rantsoen met hoofdzakelijk ruwvoer en kunnen zo op een goedkope manier vlees produceren.'

Bij Jacky Martin zijn alle kalveren opgefokt door de moeder en lopen ze ook in het grillige klimaat van de Ardennen het hele weideseizoen buiten. De kalvingen zijn zo veel als mogelijk in het begin van het weideseizoen gegroepeerd. 'Zo blijft de werkdruk op het bedrijf beperkt en kunnen de koeien hun kalveren op de weide opfokken.'

Karkasrendement trekt fokkers aan

Sinds oktober 2006 is het parthenaisvee in Frankrijk erkend onder het label 'Le Label Rouge'. Onder strikte voorwaarden kunnen parthenaisfokkers het label binnenhalen. Dieren moeten onder meer drie tot negen jaar oud zijn, zes maanden per jaar grazen, minstens vier maanden gezoogd zijn en opgefokt zijn met gecertificeerde producten. Ook voor het vlees geldt een specifieke rijpingsperiode van

Parthenais in blijvende ontwikkeling

De oprichting van het Franse stamboek voor parthenaisrunderen dateert van 1893. Het ras vindt zijn oorsprong in Gâtine, gelegen in het departement Deux-Sèvres. Dieren van het ras dienden in die tijd niet alleen voor melk- en vleesproductie, maar werden nog ingezet als werkdieren. Bij aanvang van de stamboekwerking was het parthenaisvee het derde ras van Frankrijk met een totaal van 1,1 miljoen stuks vee.

Tot de jaren zeventig daalde het stamboekvee fors. Pas in de loop van de jaren tachtig blies de specialisatie van het ras richting vleesproductie de parthenaisfokkerij nieuw leven in. Tot vandaag groeit de belangstelling nog verder. In 2000 telde de fokveestapel een totaal van 22.000 door het stamboek erkende fokkoeien, in 2010 lag dat aantal op 38.000 en dat cijfer is nu wellicht weer hoger.

Het belangrijkste ontwikkelgebied van het ras ligt nog steeds in de omgeving van het departement Deux-Sèvres. In de regio's Poitou-Charentes en Pays de la Loire loopt nog steeds het leeuwendeel van de parthenaisveestapel. De stamboekwerking is inmiddels ook in andere landen opgestart met onder meer uitlopers in de Verenigde Staten, Canada, Australië, Groot-Brittannië en Ierland. Ook in België en Nederland is het parthenaisras terug te vinden.

tien dagen en een afmestperiode onder voorwaarden. Daartegenover staat een hogere prijs voor het afgezette rund.

De erkenning van het ras gaf de interesse voor de fokkerij op Franse bodem nog een extra impuls, zo stelt Jacky Martin. Hij ziet het aantal runderen nog verder toenemen. 'Het ras staat al langere tijd in de belangstelling bij Franse fokkers. De bespiering en het hoge karkasrendement zorgen voor goede economische cijfers. Dat trekt fokkers aan.'

Het aantal stamboekkoeien nam in tien jaar bijna exponentieel toe. Volgens Jacky Martin reikt het aantal ingeschreven fokdieren nu al tot ongeveer 40.000 stuks. 'Ik verkoop zelf ook veel stieren

aan bedrijven die met andere rassen willen gaan kruisen. Fokkers komen op die manier in contact met het ras. De vraag naar fokmateriaal is momenteel niet bij te houden.'

Testprogramma

Uit de 4000 beste kalveren worden jaarlijks 100 stierkalveren geselecteerd. Daarvan krijgen de beste vijf kansen als proefstieren, de rest vertrekt via fokveevoelingen voor natuurlijke dekking. Via ki worden twaalf tot vijftien stieren met de beste testresultaten aangeboden. 'Elk parthenaisbedrijf in Frankrijk past op een deel van de veestapel ki toe', zegt Jacky Martin. 'Veelhouders dragen zo bij

aan het fokprogramma.' Niet alleen de beste stieren met testresultaten, ook soms stieren met goede testcijfers uit natuurlijke dekking komen terug voor inzet voor ki-doeleinden.

De ruime inzichten in de selectie komen niet uit het niets. Wie de historische achtergrond van het ras bekijkt, ziet dat de genenbasis in de loop van de jaren zeventig en ook nog de jaren tachtig fors was verkleind. 'Door de terugval van het ras was ook de variatie in bloedlijnen flink kleiner geworden. Alleen door een consequent fokprogramma met veel aandacht voor het vermijden van inteelt is het mogelijk geweest om door te gaan met het ras.' |

Tarwekleurig ras met donkere basis

Parthenaisvee heeft een korte kop met een breed front en een brede bek. Het uiteinde van de hoorns is zwartgekleurd. Het haarkleed is tarwekleurig, de neus en slijmvliezen zijn zwart, net als de staartpunt, de contouren van de oren en de klauwen. Het haarkleed van mannelijk vee heeft zowel op de kop als op de buik een opvallende donkere gloed.

Parthenais is een van de vleesrassen die het gen voor dubbelgespierdheid bezit. Dieren hebben volgens de rasstandaard een brede borst en een goed bespierde rug en achterhand. Het skelet is fijn met achteraan een diepe broek.

De gemiddelde koe bereikt een leeftijd van 72 maanden en kalft zes tot zeven keer. Ingezette stieren voor natuurlijke dekking zijn gemiddeld 30 maanden oud. Een parthenaisstier is gemiddeld

145 cm groot, weegt 46 kg bij de geboorte en bereikt een volwassen gewicht dat van 1100 kg tot 1300 kg gaat. Vrouwelijk vee meet gemiddeld 135 cm, weegt bij de

geboorte ongeveer 42 kg en haalt op volwassen leeftijd een gewicht van 750 tot 900 kg. De slachtrendementen variëren van 62 tot 67 procent.

